

„Apokaliptikus helyzet fenyeget”

Erwin Kräutler püspök a duzzasztógátak ellen

Az ausztriai Vorarlbergből származó braziliai püspök, *Erwin Kräutler* az elmúlt években azzal hívta föl magára a figyelmet, hogy föllépett a Belo Monte-i duzzasztógát megépítése ellen. Ez azt jelentené – mondja a püspök –, hogy a Xingu-folyó vizének 80%-át elterelik, és több mint 500 négyzetkilométernyi esőerdőt árasztanak el, ami tönkretenné az indián népesség életének alapjait, természetes közösségeket pusztítana el és hatalmas tömegek elvándorlását eredményezné.

A Belo Monte-i duzzasztógát a tervek szerint a világon a harmadik legnagyobb lesz 11233 megawattos teljesítményével, tíz milliárd euróba kerül, és 2015-ben kapcsolják rá az elektromos hálózatra.

Kräutler püspök megerősítette, hogy kritikája miatt állandóan fenyegetések érik. Saját állítása szerint hét éve áll rendőri védelem alatt. 400 000 dollár vérdíjat tűztek ki a fejére, de nem hátrál meg: „Három-négy maffiózó miatt nem fogom bedobni a törülközőt, hiszen számomra végül is a népről van szó.” Belo Monténak ab-

szolút semmi köze sincs a tiszta energiához, folytatja: „Mi ebben a tiszta energia, ha egész népek mennek rá? Ha közel 40 000 embert kényszerítenek majd áttelepülésre, és ezek mindmáig nem tudják, hová fognak menni? Ha ismét hatalmas méretű esőerdő megy visszavonhatatlanul veszendőbe?”

Az építkezés jelenlegi állásával kapcsolatban a püspök elmondta: „Csaknem a harmada készen van. Olyan mennyiségű földet mozgattak meg, mint a Panama-csatorna építésekor. Sosem láttam még ilyesmit életemben.”

Az állami környezetvédelmi hatóságok előírásait egyszerűen semmibe vették. E hatóságok csak 40 feltétellel engedélyezték az erőmű megépítését, az indiánok képviselője pedig további 23 feltételel szabott. „De ezek közül egyet sem teljesítettek. Tudom, miről beszélnek, mivel itt élek. Például nem határolták el az indián területeket, nem oldották meg a környezetvédelmi szempontból fontos kérdéseket (mondjuk a vízi technológiák életterének biztosítását) vagy püspöki székelyem, Altamira szanálását.”

Altamirának jelenleg 120 000 lakosa van, és egyáltalán nem alkalmas hatalmas tömegek odaözönlésének kezelésére: „A város harmadát el fogják árasztani, a maradék pedig egy halott, poshadt tó partján fekszik majd. Ez mindenfajta szünyoginvázió, valamint járványos betegségek melegágya lesz. Apokaliptikus helyzetnek nézünk elébe.”

További vízlépcsők terve

Kräutler püspök figyelmeztetett, hogy Belo Monte mellett már további három-négy duzzasztógátat terveznek: „Belo Monte önmagában nem tudja majd egész évben biztosítani a szükséges energiamentisítségét, mivel a Xingu-folyó nem szállít elég vizet. Annak érdekében, hogy a turbinák állandóan forogjanak, további vízlépcsőket kell építeni. Titokban mindenki erről beszél, de a nyilvánosság előtt senki nem mondja ki. A máso-

dik, harmadik és negyedik lépcső azután közvetlenül veszélyezteti majd a Xingu felső folyása mentén élő beenszülött népeket is, mert el fogják árasztani a területeiket. A kormányt egyáltalán nem érdekli, hogy államilag garantált rezervátumokról van szó.”

A püspök azt is elmondta: „Belo Montét egyáltalán nem azért építik meg, hogy valamennyiünknek legyen áramunk a házukban, hanem a nemzetközi alumíniumkorszerek számára készül, amelyek a bauxitot fogják ott alumíniummá alakítani. Nekik van szükségük energiára, mégpedig olcsóra.” Kräutler ismét bírálta az osztrák Andritz részvénytársaságot, illetve a német Siemens, Voith és Daimler konzerneket, amiért turbinákat gyártanak az erőmű részére.

Kräutler püspök hangsúlyozta, hogy tulajdonképpen le kellene állítani az építkezést, mivel nem teljesülnek az állami hatóságok feltételei: „Brazília változatlanul jogállam, az államügyesség jelenleg 50 pert folytat Belo Monte ellen. Legújabban magam is beadvánnyal fordultam a Legfelsőbb Bírósághoz.”

Veszélyben az indiánok léte

Az indiánok jogait azonban nem csupán Belo Monte fenyegeti. További veszély, hogy „a brazil kongresszusban kampány folyik annak érdekében, hogy megfosszák a végrehajtó hatalmat indián területek kijelölésének, s ezzel védelmének jogától”. Az alkotmány e megváltoztatására irányuló kezdeményezés mögött nagybirtokosok állnak, akik a földek megszerzésére spekulálnak.

Az egyház azonban minden lehetséges eszközzel védekezni fog, hirdette meg a püspök: „A 2013 áprilisában lezajlott brazil püspöki konferencián elfogadtuk azt a dokumentumot, amelyben teljes határozottsággal szembeszálltunk ezzel.”

Amikor Ferenc pápáról kérdeztük Kräutler püspököt, szó szerint ezt felelte: „A szegények melletti döntés kötelezi Ferenc pápát, nem is fog lenni erről, és meggyőződésem, hogy ebbe a kategóriába a beenszülött népesség is beletartozik.”

Forrás: Kirche In, 2013/6

